

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 101.

V Gorici, v torek dne 17. decembra 1912.

Leto XIII.

Obzorje se jasni!

Politično nebo je bilo v zadnjem času tako grozovito zatemnelo, da se je bilo bati vsak hip najhujše nevihte. Marsikaj je sicer strašilo le na popirju, a tudi če odpade toliko in toliko brez-pomembne lupine, vendar ostane še dovolj debelo jedro, ki je v svojem bistvu prav izrecno grenko. Napetosti med monarhijo in Srbijo datirajo daleč nazaj in so imele že razne oblike. Najbolj jasno so bile načrtane za časa aneksijske krize, katero smo sicer počasi vendar preboleli. Tudi to, kar je sedaj prišlo, ni moglo biti našim državljanom neznano, kajti vsakemu je moralo biti jasno, da bo Srbija silila s časom na morje, ker je to vprašanje zanje s trgovskega stališča še bolj važno kot s političnega.

Največ brezpotrebne prahu je vzdignila te dni afera konzula Prochaska, o katerem so se čitale naravnost grozovite stvari. Parkrat je bil že mrtev in zaklan in kaj človek zna kaj še vse, a te dni so listi prinesli razveseljivo vest, da o vsem to ni niti pičice resnice. Gospod Prochaska je čil in zdrav in vsa tako neprijetna zadeva je za enkrat hvala Bogu pri kraju. Dunajski listi, ki so svoj čas strašno pozivali na boj radi te zadeve, so sedaj kar naenkrat vtihnili in prav zares je to dejstvo, da so bila nemška kričanja daleč čez mero neopravičena, za vsakega mirno mislečega razveseljivo. Kajti v resnici se večkrat zgodi, da so taka in enaka dejanja povod najhujšim in najkrutejšim vojskam. Vzroki tičijo seveda globlje, to so le povodi.

Tedaj ta »kričeca« afera je za enkrat v redu in širše mase so pomirjene, kar je gotovo jako velike vrednosti v tej splošni razburjenosti in nervoznosti, ki se je bila polastila že skoro vsega avstrijskega ljudstva. Na Balkanu se pogajajo za mir in vojska pravzaprav živi le še v nekaterih čisto omejenih točkah. Konec hudih, akutnih bojev balkanske zveze proti Turkom je vso našo zadevo s Srbijo spravil pravzaprav šele v pravi tok. Kaj sedaj? To vprašanje ni moglo izostati, kajti nove moči so vstvarile čisto nove razmere na balkanskem poluotoku, ki je dobil v mesecu dni popolnoma novo lice.

V pretres tega novega stališča se je zbrala konferenca interesiranih oblasti v Londonu, kjer se bo šele natančno odločilo, kaj in kako. Med tem časom se je obnovila trozveza, ki stoji v nasprotju s tripelaljanco, to je zvezo Rusije, Anglije in Francije. Konflikt ima sedaj takoj drugo podobo, ker si stoje nasproti po tri velevlasti, ki imajo glavno besedo. Za nas je središče vseh teh pogajanj točka, ki govori o srbski lukii v Albaniji. Mi smo proti, Srbi so za lukii in naslanjajo se na Ruse, tedaj na eno izmed nam nasprotujočih držav, tako da navsezadnje Srbijo za enkrat lahko črtamo iz programa in imamo le šestero velevlasti, katere odločijo, kam se pero obrne. Svoj čas se je govorilo, da je vse odvisno od Rusije. Ako bi Srbija imela v Rusih trdno in gotovo zaslombo, tedaj bi lahko otvorila bojni ples proti nam in Rusija bi igrala potem kontrabas. No, v politiki se kolo suče še malo bolj čudno kot v navadnem življenju. Rusi bi se spustili v krvavi koncert, ako bi bila zveza z Angleži in Francozi absolutno trdna in zanesljiva, a tega ni.

Na Angleškem se že dolgo čujejo glasovi proti rusofilski politiki in če bi ne bilo radi sovraštva proti Nemcem, bi Angleži ne bili nikdar prijatelji Rusov, ker jim ravno Rusi v Indiji silijo že čez določeno mejo. In tako bodo Angleži odločili v tem jako perečem vprašanju, kakor bo ravno zanje prav. Že to dejstvo, da se vrše ta pogajanja v Londonu, je značilno, kajti tako imajo angleški politiki najbolj priliko posegati prav temeljito v to kočljivo zadevo.

Soditi bi se dalo sedaj, da Angleži ne bodo dovolili Srbom luke na njih lastnem ozemlju, ampak le kako neodvisno nevtralnno pristanišče, kajti Angležem je jasno, da bi srbska luka v Adriji bila odprta tudi Rusom, tega pa absolutno ne bodo Angleži dopustili, ker bi imeli potem še enega konkurenta v Sredozemskem morju. Sicer Angleži tega ne bodo odkrito priznali, ker so jako prebrisani politiki, a res bi znalo le biti tako. Ako se to zgodi, je stvar med Srbijo in Avstrijo takoj v redu, ker bi bili s tem avstrijski interesi zavarovani. Da bi samo med Avstrijo in Srbijo prišlo do kakega konflikta, skoro ni misliti, ker se bo ravno sporna točka obravnavala na skupni konferenci in je s tem afera za nas popolnoma v redu. Da bi Srbi začeli vojsko v tem slučaju, je tudi težko misliti, ker Srbi računijo brezpogojno na Ruse, a ti bi se z Angleži gotovo radi ne sprli.

Po vseh znamenjih soditi, je celoten položaj dosti jasnejši in mirnejši kot je bil zadnje dni. S Prochaskovo afero so potolaženi tudi najširši nemški krogi in stališče Angležev daje skoro garancijo, da se zadeva reši brez mečev. Ne toliko radi naših, ampak radi svojih koristi bodo Angleži skoro gotovo proti lastni srbski lukii in glavna stvar je sedaj, da se pričakovane nade tudi izpolnijo, da se ljudstvo enkrat počeno odahne. Dovolj nas je morila ta nesrečna kriza, sedaj je vendar enkrat upanje, da se mirno razreši. Mi privoščimo Srbom prav iz srca vso politično in gospodarsko srečo, a želimo tudi sebi mirno in urejeno državljansko življenje. Sedaj se hvala Bogu jasni na političnem obzorju in prav iz srca upamo, da ni to le zadnji žarek pred solčnim zahodom, ampak trajno in svitlo solce, ki bo nemoteno obsevalo delo naših državljanov.

Samouprava.

Širša javnost včasih rada zabavlja čez vsako stvar, katere večkrat niti ne pozna. To zabavljanje se pri nekaterih ljudeh imenuje z lepo donečim imenom politika. Razne avtonomne oblasti na vse zadnje niso dolžne odgovora takim »politikom«, a duh časa je nekako prinesel se sabo, da je ljudstvo radovedno, kako se ta ali ona stvar upravlja ali izvršuje in tako se nam zdi prav primereno, da tudi naš deželni odbor že šesto leto izdaja svoja poročila v lastnem glasilu. Prvič je za vsakega, ki se količkaj peča z domačo politiko nujno potrebno, da ima vpogled v delovanje naše najvišje deželne oblasti, kajti brez takega vpogleda se pojmi in sodbe le begajo, ker ni ničesar tu, kar bi dalo pravo direktivo. Bolj kakor je uprava javna, bolj je poštena, to geslo je gotovo najboljšje. Tisto skrivanje vsake najmanjše zadeve dandanes nima več smisla, ampak se nazadnje lahko še

slabo razlaga. In tako ima naše občinstvo z listom »Samouprava« dano priliko, da se pouči o deželnem odboru in njegovem delovanju.

Poglejmo nekoliko zadnji, to je VI. letnik iz l. 1912. Ogromno vprašanj sili dandanes v ospredje. Legislativna, šolska, gospodarska, socialna vprašanja silijo na dnevni red in ni ravno lahko povsod zadeti ravno pravo. Vemo, da se tudi v državni upravi pojavljajo napake in zmote in tako tudi od deželnega odbora ne smemo zahtevati ravno nezmotljivosti. Vsakdo lahko greši, to je človeško.

Posebno važno je dejstvo, da deželni odbor objavlja v »Samoupravi« poročila svojih sej. Ta poročila so važna za vsako občino, ker se nahaja tam dosti občinskega gradiva, cestnih zadev, poprave poti in podobno. Deželna zakonodaja se skuša prilagoditi našim krajevnim razmeram in se peča v zadnjem času z regulacijo Soče, Tera, Idrije, Vipave itd. Dalje je objavljenih cela vrsta že potrjenih tozadevnih zakonov, dosti pa jih še čaka rešitve. Med temi naj omenimo načrt o pospeševanju govedoreje, potem načrt o občinskih posredovalnih uradih, načrt o ureditvi razmer učnega osebja v meščanskih in ljudskih šolah itd. Dosti dela še čaka na zakonodajnem polju in le želeli je, da se ti načrti po mogočnosti kmalu tudi vresničijo.

O nekaterih deželnih zavodih se sicer navadno malokaj izve in zato je prav na mestu, da prinaša včasih »Samouprava« tudi tozadevna poročila kot n. pr. o deželni gluhonemici, o zavodu za zavarovanje govedi, o deželni hipotekarni itd. Obširnejša so poročila o kmetijskih zadevah, kar je seveda razumljivo. Omenjen je poskusni vrt, razstava živine v Sežani, brezobrestna posojila, izposojevanje kmetijskega orodja itd. Predaleč bi nas vedlo, ako bi se hoteli pečati z vsako posamezno točko.

Zanimalo bode marsikoga, kar je deželni odbor ukrenil v prilogi šolstvu, ker je skrbel tudi zato, da dobijo naša kmetska dekleta z dežele primerno gospodinjsko izobrazbo. Tako se je ustanovila gospodinjska šola, kjer se v nekaj mesecih dekleta priučijo raznim za gospodinjstvo potrebnim naukom. Za splošno blaginjo ljudstva je ta akcija ena najvažnejših, kajti že star pregovor pravi, da gospodinja podpira tri ogle v hiši, mož pa le enega.

Gospodarsko vprašanje je dandanes v tesni zvezi s socialnim in o tem nam poroča »Samouprava« pod poglavjem: socialnega vprašanja. Na tem polju čaka pri nas v resnici še ogromno dela in pričakujemo, da se tudi v bodoče deželni odbor ne bo ognil tega perečega vprašanja.

Za posamezne občine so važni in zanimivi sestavki pod skupnim naslovom: Javne naprave. Tu se poroča podrobno o raznih dokončanih in začelih cestah, o načrtih in preložitvah, o podaljšanju cestnih zvez itd.

Poleg zdravstva in finančnih zadev bi radi omenili še eno točko iz »Samouprave« in to so: Pravni nasveti. Ta rubrika je skozi in skozi potrebna in zato prav priporočljiva. Taki nasveti marsikomu prav izdatno koristijo, ker ga obvarujejo brezpotrebne prepiranja, včasih tudi tožarenja. Zato bi bilo želeli, da bi se ta rubrika v listu koli-

kor mogoče razširila in tako marsikomu pojasnila kako sporno kočljivo vprašanje.

Pri skupnem pregledu se opazijo seveda razne pomanjkljivosti, o katerih pa ne bomo razpravljali obširno. Ako že izdaja deželni odbor svoj list, bi želeli, da bi vseboval po mogočnosti vse, kar pride za upravo v poštev. Še le iz obširnih podatkov bi se dala napraviti celotna slika našega deželnega gospodarstva.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Parlamentarni položaj je jako napet in danes še nikdo ne ve, kaj nam prinese jutrajšnji dan. Danes ima poslanska zbornica sejo, na katere dnevni red pride kot prva točka zakonska predloga o vojnih dajatvah v času mobilizacije.

Pravni odsek je sicer ta zakonski načrt odobril, ker se mu je posrečilo premagati obstrukcijo čeških narodnih socialcev.

Kakor stvari sedaj stoje, hočejo češki radikali v plenumu to zakonsko predlogo z vsemi sredstvi obstruirati. Čujejo se sicer glasovi, da hoče večina parlamentarnih strank vse napeti, da se namen čeških radikalcev v zbornici izjalovi. V ta namen se govori, da namerala večina obdržavati tudi celo noč trajajoče seje, če bi bilo potrebno, podaljšati eno sejo makar do sobote ter vse poskusiti, da spravijo omenjeno zakonsko predlogo pod streho. Bolj verjetno kot to pa je, da bode vlada, ko bo spoznala, da se ne dajo češki radikali pregovoriti, že te dni zasedanje zbornice zaključila.

Državni zbor.

V soboto je poslanska zbornica vsprejela zakon o dobavljanju konj. Razpravo o zakonskem načrtu glede vojnih dajatev se je opustila, ker so češki radikali grozili, da bodo obstruirali. Ta zakonski načrt je danes na dnevnem redu. Narodni socialci namerajo obstruirati to predlogo, a vlada hoče zlomiti njihovo moč s tem, da se bode vršila trajna seja poslanske zbornice.

Pred božičem bo poslanska zbornica rešila še zakon o vojnih dajatvah, proračunski provizorij in provizorni poslovni red, če bo šlo. Zahteva po rešitvi službene pragmatike pred Božičem se je opustila.

Obstrukcija v proračunskem odseku.

V soboto je trajala seja proračunskega odseka do polnoči. Zadnji je govoril posl. Dulibič; nehal je o polnoči s svojim obstrukcijskim govorom le vsled tega, ko mu je predsednik obljubil, da bode dal v pondeljek besedo posl. Gostinčarju kot prvemu govorniku.

Seja včeraj je pričela ob 3. uri popoldne. Posl. Gostinčar je začel svoj govor. Ob 4. in pol uri po polnoči je še vedno govoril in seja je trajala najbrže celo noč, kajti za Gostinčarjem je imel govoriti dr. Korošec.

Auffenberg v 1-minutni poslovilni avdijenci pri cesarju.

»Vossische Zeitung« poroča, da je bivši šef generalnega štaba Schemua imel še časa podati svojo ostavko pismeno. To je namreč storil, ko je izvedel, da bode poslan general Conrad pl.

čih zakonov o nedotakljivosti zasebnega premoženja.

Denar se ne hrani v blagajnah dotičnih zavodov, ampak daje se ga na posojilo proti zastavi zemljišča t. j. zavaruje se ga zemljeknjižno na posestvu posojiljemalca. Če pa tako zavarovanje vložnega denarja omogočuje zavodu, da zamore redno plačevati vlagateljem pogojene obresti, je pač samo obsebi umevno, da ne razpolaga v svojih blagajnah s tako gotovino, ki bi odgovarjala skupnim vlogam. Zatorej imajo dotična pravila zavoda določbo, da se stranke, ki hočejo dvigniti svoje hranilne vloge, dolžne dati zavodu v primeren roku odpoved vloge, da jo zamore ta eventualno iztirjati.

Popolnoma neupravičena je bojazen, da bi država ali sovražnik zamogla zaseči denar zavoda, kajti obstoječi osnovni državni zakoni zavarujejo nedotakljivost vsega zasebnega (privatnega) in občinskega imetja in je to zavarovanje po posebnih mednarodnih pogodbah zagotovljeno tudi za primer vojne. Torej ni naša država ni sovražnik se ne smeta dotikati zasebnega ali občinskega denarja, kar bi bilo tudi nemogoče, ker se nahaja denar hranilnih vlog, kakor že zgoraj omenjeno v rokah posojiljemalcev širom vse dežele.

Od druge strani pa se mora tudi povdarjati, da si vlagatelji, ki zahtevajo izplačanje svojih hranilnih vlog, škodujejo v prvi vrsti samim sebi, a s tem se ne odreka samo obrestim od svojega varno naloženega denarja, ampak izpostavljajo se tudi nevarnosti, da se jim denar na domu ukrade, da ga potrose v nepotrebne svrhe ali sicer izgube. Slednjič prizadevlje brezpremišljeno dviganje vlog občutno škodo tudi tretjim osebam. Tako postopanje ne le, da onemogočuje zavodom dovoljevati daljina posojila, ampak jih tudi sili, da iztirjujejo tudi užje dovoljena posojila ne glede na to, razpolaga li stranka s potrebnim denarjem ali ne.

Ker se je strah zaradi vojne na Balkanu polastil tudi ljudstva v goriškem političnem okraju tako, da je jelo trumoma dvigati svoje hranilne vloge iz hranilnih zavodov goriških in zlasti tudi iz tukajšnje zastavljalnice in ž njo spojene hranilnice (Mont), vabim gosпода župana, da takoj vkrene potrebno ter naj ne le pušča svoje vloge v svrhu porabi gospod župan vsako priliko, ki se mu nudi, da namreč v smislu gorenjih izvajanj podučiti ter mu polaga na srce, naj se ne plaši brezpotrebno ter naj ne el pušča svoje vloge v hranilnicah ampak naj take vloge v kolikor jih je v svojem popolnoma neutemeljenem vznemirjenju dal že izplačati, zopet vložijo v hranilnico kakor najvarnejše shrambe gotovin.

Da ste temu odloku s primerno objavo njega vsebine vstregli, obvestite me tekom 8 dni.

C. kr. namestništveni svetnik:

Rebek.

Razpis službe. Razpisana je služba telovadnega učitelja na tukajšnji gimnaziji. Dotične prošnje se imajo uložiti do 30. januarja 1913.

Upniki bivšega kanalskega župana Križniča, ki je napovedal konkurz, so se zbrali na povabilo tolminske sodnije pretekli petek v Tolmini. Upniki so izvolili odbor 5 članov, ki bo pregledal finančno stanje bivšega kanalskega župana Križniča. Upraviteljem konkurzne mase je imenovan odvetnik dr. Dermota. — Število upnikov je ogromno.

Pod brzovlak — tako se nam ravnokar poroča — je prišel nocoj ponoči nek vojak, ki je stražil most blizu Prvačine. Nesrečneža je vlak razmesaril.

Obleko nekega vojaka so našli v hribu blizu Petovelj županstvo Zagraj.

V Volčah so dovršene vse poprave pri cerkvi sv. Danijela, ki datira že iz starejše dobe. Pri reparaturi je prišlo na dan lepo rebrovje na stropu, dva stara kapitela in druge podrobnosti. Treske

na zidu pod okni so sedaj lepo očiščene in prenovljene, tako da poprava ne moti celotnega vtisa, četudi je tistih par novih mest nekoliko vidnih. Ker so se vsa dela izvršila po navodilih »Centralne komisije za oskrbo spomenikov«, je ista nakazala podporo 300 kron za dokončane poprave.

Novo društvo. Namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila »Kat. sl. izobraž. društva za Repentabor«.

Objekti železničnih prog Zidani most - Ljubljana - Št. Peter - Trst in Celovec - Jesenice - Gorica so do nadaljine odredbe ponoči in podnevu z vojaškimi stražami zastraženi. Daje se na občno znanje, da imajo vse vojaške straže povelje, da vsakega, ki si da na železniških progah kaj opraviti, ali ki nanje stopi, pa se ne more primerno izkazati, zapro, zoper vsakega pa, ki se izkuša zapreti odtegniti ali ki na prvi klic »Halt!« ne obstoji, uporabijo orožje.

Odprtje spomenika pokojne cesarice Elizabete v Trstu. V nedeljo se je na svečan način odkril v Trstu spomenik pokojne cesarice Elizabete, ki krasi sedaj javni vrt pred južnim kolodvorom. Pri slavnosti je bil navzoč nadvojvoda Franc Salvator, ki je zastopal cesarja. Udeležilo se je slavnosti veliko število vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Ob 10 uri in pol je daroval tržaški škof dr. Karlin pred spomenikom sv. mašo. Po maši je nagovoril predsednik odbora za postavitev spomenika nadvojvoda ter ga naprosil dovoljenje za odkritje. Nato se je nadvojvoda zahvalil za vsprejem ter odboru za njegovo delovanje. Potem se je razgovarjal z dunajskim kiparjem Francem Seifertom, ki je izvršil umotvor. Po končani slovesnosti se je nadvojvoda Franc Salvator podal v hotel, od koder se je odpeljal popoldne v avtomobilu proti Gorico.

Pravni tečaji v Trstu na Rivoltelli. Na trgovski šoli Rivoltelli v Trstu se uvedejo s prvim januarjem leta 1913 pravni tečaji, kakor to določa neka ministrska odredba iz l. 1911. Te tečaje vodi finančni svetnik dr. And. Benussi, pristop imajo mladeniči s potrebno izobrazbo od 17 let dalje. Predavalo se bo de civilno, trgovsko in menjično pravo.

Istrska družba sv. Cirila in Metoda je ustanovila v sv. Luciji pri Piranu slovensko šolo, ker so bili tamkajšnji Slovenci brez nje in se je mnogo slovenskih otrok poitalijančilo. Ker je šola dobro obiskana, in ker se Lahi boje, da jim poitalijančevanje ne bo šlo tako hitro od rok, so sklicali v nedeljo 1. t. m. v Piranu velik shod. Skrb za ogroženo poitalijančevanje je združila liberalce, »klerikalce« in mazzinijance. Na tem shodu je govoril tudi krščanskosocialni državni poslanec Spadaro za združenje vseh laških strank proti »slovanski povodnji«. Ali je pozabil ta krščanskosocialni mož, kako je prišel do državnoborskega mandata? Če bi ne bili Slovenci zanj glasovali pri ožji volitvi, bi bil obležal, kakor je dolg in širok. Ta njegov nastop si je treba zapomniti za prihodnje čase, ko bo Spadaro zopet potreboval slovenske glasove. Na istem shodu je predlagal neki Fonda, naj meščani bojkotirajo slovenske okoličane in naj ne kupujejo nič od njih. Še neka zanimivost s tega shoda. Združeni Lahi bi hoteli vpreči tudi cerkveno oblast v svoj poitalijančevalni namen. Sprejeli so namreč resolucijo, v kateri zahtevajo od piranske občine, da nujno ustanovi v Sv. Luciji kapelanijo občinskega patronata in dovoli vse tozadevne stroške za ustanovitev in vzdrževanje, da bi tako lahko preprečevali imenovanja Slovanov za duhovnike pri Sv. Luciji.

Nov morski ključ so začeli izdelovati na Reki. Novi ključ bo stal med Adamičevim in Zichijevim ključem in bo 80 m dolg in 50 m širok. Kakor poročajo listi, bo končan že v prihodnjem letu.

Razpisane ustanove za poštarke otroke. Iz jubilejnega zaklada vladanja cesarja Franca Jožefa so razpisane u-

stanove po 250 K. Nepremožni poštarji, ki imajo svoje otroke na kakšni srednji šoli, naj vložijo prošnje na predsedništvo pomožnega društva c. kr. avstrijskih postarjev.

Službene premije podčastnikom. — Cesar je potrdil sklep delegacij, po katerem se podčastnikom, ki čez čas v armadi služijo, dovoljujejo sledeče službene premije: Naredniki dobe mesečno službeno premijo 35 kron, četovodje 30, desетки 20 K. Ko dalje službujejo podčastniki služijo 6. in 7. prezenčno leto, dobe službeno premijo druge stopnje in sicer naredniki 40, četovodje 35, desетки pa 25 K; osmo in deveto leto dobe službeno premijo III. stopnje naredniki 45, četovodje 40, desетки pa 30 kron, deseto leto in naprej pa službeno premijo četrte stopnje in sicer naredniki 50, četovodje 45, desетки pa 35 kron. Računski podčastniki dobe, ko doslužijo 6. prezenčno leto, službeno premijo II. stopnje, če jim gre službena premija četrte stopnje.

Posnemajmo Čehe. Nekdo nam piše: Bil sem te dni v Pragi ter sem opazoval češko narodno zavednost in jo primerjal z našo slovensko. Znano je, da znajo skoraj vsi praški Čehi nemško. A za zlodja nočejo nemško govoriti. Če vprašam praškega Čeha v nemškem jeziku, odgovori ti, da nemški ne zna. Naletel sem na Pražana, ki mi je rekel: Na Češkem ne bom govoril nemško, tu smo mi doma, in kdor hoče živeti od nas, naj se nauči našega jezika. Bil sem v neki češki trgovini. Vprašal sem po nekem blagu v nemškem jeziku. Odgovor je bil navaden: Ne znamo nemški. Ko pa sem rekel, da češki govoriti ne znam in da sem južni Slovan tam od Adrije, šele potem so začeli z menoj govoriti pol v nemškem in pol v češkem jeziku, tako, da smo se konečno razumeli.

Tako pri naših bratih Čehih, ki so s svojo narodno samozvestjo priborili visoko stopinjo kulture in neizmerne bogastva.

Kaj pa mi Slovenci? V vlaku se mnogokrat srečata dva nepoznana Slovence, ki kramljata ali italijansko ali nemško. — Po uradih se Slovenci usiljujemo govoriti tuj jezik. Podpiramo trgovce nam nasprotne narodnosti, in pošiljamo celo svoje otroke v laške ali nemške šole. — Čehi bi na take rojake pljuvali.

Zatorej, dragi rojaki, posnemajmo Čehe! Kdor se sam ne spoštuje, podlaga bo tujčevi peti!

Tri mesce težke ječe je dobil češki prodajalec zelenjave Reis v Budjevi-ecah, ker je zakričal na kolodvoru nekaterim odhajajočim rezervnikom: »Vi pač ne boste streljali proti vašim srbskim bratom.«

Demonstracije na Češkem. V nedeljo zvečer je par stotin mladeničev v Plznu napravilo demonstracijo, med katero so slavili slovansko bratstvo ter je bilo slišati tudi razne druge vslikke. Posegla je vmes policija. Prišlo je do konflikta, v katerem je bilo šest redarjev ranjenih s kamni. Aretirali so sedem demonstrantov.

Ponesrečil bi se bil kmalu nadvojvoda Josip v Budapešti. Peljal se je z avtomobilom na neko inšpekcijo, kar je prišel nasproti voz. Ker so se konji nekoliko splašili, je avtomobil zavozil močno v stran, a pri tem skoro trčil skupaj s tramvajem, ki je prišel ravno mimo. Le z veliko naglico se je avtomobil še vtegnil izogniti večji nesreči.

Zaroka v cesarski hiši. Dunajski uradni list »Wiener-Zeitung« prinaša med novicami v neuradnem delu sledečo vest: Nadvojvodinja Eleonora, najstarejša hči nadvojvode Karla Štefana, se je zaročila z dovoljenjem Njega Velikanstva in njenih starišev z linijskim mornariškim lajtnantom Alfonzom pl. Kloss. Nadvojvodinja se je odpovedala vsem pravicam in častem svojega rodu. Poroka se bo vršila v najožjem družinskem krogu. Nadvojvodinja je stara sedaj 26 let njen zaročnik pa 32 in služi

sedaj pri mornarici v Pulju. Odlikovan je bil s častnim vojaškim odlikovanjem »signum laudis«.

25 milijonsko posojilo za Tirolsko. V prihodnjem zasedanju tirolskega deželnega zbora, ki se bo vršilo najbrže v januarju, se bode sklepalo o najetju posojila v znesku 25 milijonov kron.

Za škola v Banjaluki je Njega Velikanstvo imenovalo Fra Josipa Garića. Garić je frančiškanski redovnik.

Izleti v balkanske kraje. Hrvaško društvo za promet s tujci je napravilo primerne korake, da se uprizore izleti v balkanske kraje, ki bi vodili preko Zagreba in ostale Hrvaške. Društvo je v to svrhu stopilo v zvezo z društvom Cook in z »Mednarodnim potovalnim uradom«. Prvi izlet se priredi že maja prihodnjega leta.

Izseljevanje vsled strahu pred vojno je letos naraslo za 130.930 oseb. Lani se je izselilo v prvih 11 mesecih preko Bremena, Hamburga in Antverpena 250.294 oseb, dočim se jih je letos v istem času izselilo 386.224.

Detektivi v Zagrebu. Po vsem Zagrebu je polno detektivov: nastavljeni so v gledališčni kavarni, Narodni kavarni, Mestni pivarni itd. Najlepše je pa to, da jih morajo plačati lastniki lokalov sami. S početka so bili detektivi v civilni obleki, sedaj prihajajo v uniformi. Posledice občinstvo živo čuti: Te dni je v Mestni pivarni bila družba 12 oseb, ki je zapela med drugim davorijo »Onam, onamo« ter bila zato obsojena na 14, oziroma 8 dni zapore. Radi istega »zločina« so bili trije Dalmatinci izgnani iz Zagreba za 2, oziroma 3 leta.

Drobfinice.

Palača St. James v Londonu, kjer se vrši mirovna konferenca med balkansko zvezo in Turčijo, je jako stara in zgodovinsko znana stavba. Začel jo je zidati Henrik VIII. v začetku 16. stoletja. Najbolj je palačo okrasil Karl I. in od l. 1697 je stanoval več časa v njej angleški dvor. L. 1809 je požar uničil skoro celo poslopje in kot dvor ga je malokdo več rabil. Tudi sedanji kralj ne stanuje nikdar tam. Navadno so rabili to palačo za kake posebne svečanosti za mirovna pogajanja kot sedaj pa še nikoli.

Taif postane profesor. Predsednik Zjedinenih držav Taif postane kakor poročajo listi vseučilišni profesor in bo dobival za to letne plače 20.000 mark. Predaval bo iz pravne stroke.

Tožba za 320 milijonov frankov. Te dni se bo vršila pred tuniškim najvišjim dvorom pravda glede 320 milijonov frankov, katero so naperili dediči tuniškega generala Mahmud-ben Ayeda proti tuniški vladi. L. 1856 je namreč obsodil francoski cesar Napoleon III. omenjenega generala zaradi nekega zločina na plačilo 13 milijonov frankov. Generalovi dediči pa hočejo dokazati na podlagi najdenih listin, da je bil general po krivem obsojen in zahtevajo onih 13 milijonov frankov z obrestmi in obrestmi od obresti od tuniške vlade nazaj, kar znaša 320 milijonov frankov.

Carjev naslednik na ruskem prestolu bo težko njegov sin, ker je isti v zadnjem času jako težko in skoro gotovo neozdravljivo bolan. Ker je cesarjev brat izločen iz družinskega kroga, pride sedaj na vrsto veliki knez Dimitrij Pavlovič, ki je zaročen z najstarejšo carjevo hčerko Olgo. Na ta način bi se zgodil redek slučaj, da bi bila naslednica na prestolu hči prejšnje carice. Vsi ruski merodajni krogi se v zadnjem času resno pečajo z nasledniškim vprašanjem.

Najmlajšemu nadvojvodi, sinčku nadvojvodinje Cite, je poslala v dar neka gospodična Hödl iz Ljubna na Štajerski belo svilnato jopico in enako kapico. Oboje je darovalka spletla sama. Te dni je dobila Hödl od komornice nadvojvodinje Cite zahvalno pismo in

Hötzendorf v posebni misiji v Bukarešti. Bivši vojni minister pa ni nič vedel, da se ga namerava nadomestiti z drugim. Bil je poklican v avdijenco k cesarju v Schönbrunn, ki je trajala eno minuto in tam je izvedel iz cesarjevih ust, da mora predložiti svojo ostavko.

Rusinski klub

je izdal brošuro, v kateri razlaga rusinsko težko stališče. Rusinov je po številu jako dosti, a so kljub svoji zgodovinski važnosti vendar povsod zatirani. Slabo se jim godi v Rusiji, slabo pri nas v Avstriji. Avstrijska politika bajé podpira le Poljake, Rusine pa izroča v milost in nemilost poljske šlahte. Vsa uprava v Galiciji je v poljskih rokah, vse šolstvo so si prilastili Poljaki in za Rusine ne ostane niti ljudska šola. Pri volitvah se gode razne nepravilnosti, ki so seveda le Rusinom na škodo in tako so prišli oni ob lepo število mandatov. Tudi v deželnem zboru, kjer bi morali imeti po pravici 47 poslancev, imajo le 21 mandatov, vse drugo so pobrali zase Poljaki; posebno dolži brošura pri tem namestnika Potočkega. Minister za Galicijo je Rusinom le na škodo, ker protežira le poljske prosilce, rusinske pa odbija, ravno tako je vsakokratni namestnik zaupnik poljskega kluba. Tedaj je politika za Rusine skozi in skozi negativna. In vendar, pravi brošura, so bili Rusini od nekdanj zvesti prestolu in državi in ni čuda sedaj, da razni agitatorji pridobivajo ljudstvo za rusko stvar, če doma niso zadovoljni. Naloga prave avstrijske politike je tedaj, da pridobi vse Rusine zopet zase, da jim da pravice, katere jim pritičejo, posebno pa univerzo v domačem jeziku. Greh bi bilo to lojalno in udano ljudstvo pustiti v roke izvestnim velikoruskim agitatorjem in podpihovalcem.

Prochazkova afera in avstro-srbski spor.

Z Dunaja se uradno poroča, da je izdala preiskava v Prochazkovi aferi zadovoljiv vspeh. Vesti, da bi se bilo streljalo iz avstrijskega konzulata v Prizrenu na srbsko vojaštvo ter da bi bilo srbsko vojaštvo aretiralo in mučilo konzula Prochazko so se izkazale kot neresnične. Srbsko vojaštvo je sicer z vidika mednarodnega prava nepravilno postopalo proti Prochazki in to je priznala tudi srbska vlada, ki je pa tudi pripravljena dati potrebno zadoščenje avstrijski vladi. S tem bi bila Prochazkova afera končana in nemško časopisje, ki je celo stvar v jako temnih barvah orisalo, je za eno veliko blamažo bogatejše.

Kar se tiče avstro-srbskega spora, se je cesar ponovno izrazil, da se je razmerje med Avstrijo in inozemstvom zboljšalo. Tudi novi srbski poslanik na Dunaju Jovo Jovanović je izjavil, da ni spor med Avstrijo in Srbijo tako nevaren, da bi se ne dal mirnim potom poravnati, in upa, da se bo to tudi zgodilo.

Tudi v Peterburgu ne verujejo na resen spor med Avstrijo in Srbijo. Član ruskega zunanjega ministerstva je izjavil, da je razmerje med Avstrijo in Rusijo prijateljsko.

Konferenca v Londonu.

Včeraj so se snidli delegatje balkanskih držav in Turčije v palači sv. Jakoba v Londonu, da se pričnejo pogajati za mir. Pozdravil je delegati angleški zunanji minister Edvard Grey, ki je bil izvoljen tudi za častnega predsednika zborovanj. Na pozdravni govor so odgovorili delegatje vseh držav, na kar se je prva seja zaključila.

Pogajanja se bodo pričela, kakor poročajo iz Londona, še-le danes.

Morska bitka pred Dardanelami.

Iz Carigrada se poroča, da se je vnela včeraj zjutraj med turško in grško floto pred Dardanelami pomorska bitka, pri kateri so se morale grške ladije umakniti.

Darovi.

Za »Šolski Dom«:

Za božičnico »Šolskega Doma« so darovali po nabiralkah g.nah D. Šantel in E. Mlekuž: dr. B. Pikel, zdravnik 10 K; Anton Šantel, šolski svetnik 2 K; Avgusta Šantel, š. svetnika 1 K; dr. A. Dermota, odvetnik 2 K; — po nabiralki g. Tournay: Fran Žnidarčič, ravnatelj 5 K; I. Terpin, trgovec 2 K; Anton Jakonič, vodja 3 K; Josipina Bolko, krčmarjeva 2 K; Jos. Molar, krčmar 2 K; Josipina Ulaga zasebnica 1 K; Josip Nemeč, trgovec v Podgori 2 K; Josipina vdova Kocijančič, posestnica v Podgori 2 K; Ana Čuš, podjetnikova 2 K; Josip Lutman, posestnik v Štandrežu 3 K; Andrej Lutman, župan v Štandrežu 2 K; Andrej Makuc, krčmar v Štandrežu 2 K; I. Vižintin, čevljar v Gorici 2 K; Andrej Koljar, c. kr. fin. nadstražnik 2 K; Kožnar in tov., trgovec 2 K; Anton Koren, trgovec 2 K; po nabiralkah g.nah Pavla Makuc in Marija Križnič: družina dvornega svetnika dr. A. Tušarja 12 K; N. N. 1 K; davčni uradniki: Josip Sfiligoj 2 K; Ivan Šusteršič 5 K; Rudolf Sedevčič 1 K; Milan Hočevnar 1 K; Josip Plahuta 2 K; I. Cejan 2 K; Ciril Ivančič 3 K; Fran Ukovič 80 vin.; dr. Fran Dorčič, ravnatelj 5 K; Josip Goljevšček, trgovec 5 K; N. N. 3 K; Ivan Gilešič, krčmar 2 K; dr. Marij Pascoletto, notar 10 K; dr. Anton Breclj, zdravnik 10 K; Zina Vazzac, profesorjeva 3 K; F. L. 2 K; dr. Bogumil Vošnjak 3 K; Ivanka Končan 1 K; Franja Rojec 1 K; Fran Pančur, profesor 3 K; Matjejevič 10 K; Milton Klavžar, deželni uradnik 2 K; Nina Rojic, zdravnikova 5 K; I. Belinger, trgovec 40 vin.; Janez Kolavčič, kanonik 2 K; Josip Cizel, profesor 2 K; Alojzij Fogar, profesor 10 K; dr. Hilarij Zorn, šolski svetnik 5 K; dr. Peter Šorli, stolni vikar 2 K; družina svetnika Trošta 3 K; Anton Pečenko, trgovec 3 K; A. Čotar, sodni sluga 30 vin.; Pregrad in Černetič, trgovca, blaga za 7 K; Hedžet in Koritnik, trgovca, blaga za 10 K; — po nabiralkah Vl. Koršič in Ad. Klavžar: Viktor Bežek, ravnatelj 10 K; Ivan Šubic, profesor 2 K; Fran Finžger, profesor 2 K; Josip Sokoll, profesor 2 K; I. Koštial, profesor 2 K; Huber 1 K; Leopold Kodrič, knjigovodja v »Centralni posojil.« 1 K; Ferdinand Sfiligoj, denarničar 1 K; Svetoslav Premrou, vodja 1 K; Mirko Koršič, sodnik 5 K; Anton Štrekelj, ravnatelj 1 K; Janez Lukežič, kanonik 3 K; Josip Pavletič, kanonik 4 K; Karol Čibej, c. kr. notar 2 K; Fr. Pečajan 1 K; N. N. 10 K; dr. Josip Pavlin, c. kr. okrajni š. nadzornik 3 K; I. Žnidaršič, uradnik 2 K; Fran Setničar, kancelist 2 K; Andrej Ipavec, profesor 5 K; dr. Karol Pirjevec, profesor 3 K; Keršovani in Čuk, trgovca 2 K; R. Sterle 2 K; I. Straus, giti, sodni svetnik 5 K; dr. I. Podgornik, odvetnik 2 K; dr. I. Jerovšek, sodnik 2 K; Jožefa Ušaj 1 K; Franc Orešec, profesor 3 K; Ivan Pirjevec, računski ravnatelj 3 K; dr. Sket 5 K.

Potom poštne hranilnice so darovali: Alojzij Matelič, župnik v Volčah 2 K; Jožef Omers, župnik v Sežani 3 K; Simon Kemperle, posestnik in trgovec v Hudajužni 2 K; Anton Berlot, župnik in dekan v Kanalu 5 K.

Za božičnico so še darovali: Jug Andrej, krojaški mojster sukna za dve obleki; J. J., trgovec z usnjem, tri pare izgotovljenih čevljev; Josip Marušič, trgovina z usnjem, nadplato in drugega potrebnega blaga za 6 parov čevljev; Franc Bensa, podplato za več parov čevljev; N. N. usnja za tri pare čevljev; A. Drufovka v Raštelju, nadplato in podplato za več parov čevljev in I. Drufovka v Gosposki ulici tudi mnogo usnja za nadplate in podplate.

Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

»Dijaška miza« ima svoj redni letni občni zbor dne 2. januarja 1913 ob 10. uri predp. v posvetovalnici »Centralne posojilnice« v Gorici. Vabljeni so člani, podporniki in tudi vsi prijatelji učeče se mladine.

Pozor pred demonstracijami! Na drugem mestu poročamo, da je prišlo minulo nedeljo v Gorici do neljubih in neprijetnih demonstracij, katere so vprizorili nekateri slovenski mladeniči. Posledica tega nespametnega dejanja je bila, da je policija odvedla v zapor nekaj demonstrantov. — Naše ljudstvo v mestu in na deželi opozarjamo, naj takih demonstracij in sploh demonstracij v sedanjem kritičnem času ne vprizarja. Take demonstracije v sedanjem času niso na mestu in spravijo demonstrante le v nesrečo. Take demonstracije škodujejo vsemu slovenskemu ljudstvu, kajti naši narodni nasprotniki, Nemci in Lahji, znajo take demonstracije izrabiti navzgor tako mojstersko, da nihče ne zna boljše, in posledice bi nosili mi Slovenci za nedogledne čase. — Zato svetujemo našemu ljudstvu, naj se izogiblje vsakih demonstracij, ki nič ne izdajo, marveč rodijo le gorje. Izobražence po deželi prosimo, naj ljudstvo podučujejo v tem smislu!

Aretirani so bili v nedeljo okoli 5. ure popoldne v bližini kavarne Corso Ivan Zalatej iz Vrtovina, Anton Frančeskin iz Sela na Krasu in Andrej Kratnik iz Tomina, vsi trije mizarski pomočniki v Solkanu, okoli 6. ure pa blizu državne postaje Alojzij Čibej, Franc Primožič, oba z Oslavja, Franc Bensa iz Pevme, Josip Komel iz Št. Andreža in Josip Primožič iz Podgore. Glede vseh teh aretirancev pravi policijska ovadba, da so bili zato aretirani, ker so kričali »Živela Srbija!« »Živio Peter!« Prvi trije aretiranci so pri zaslišanju priznali, da so prepevali narodne pesmi so pa odločno zanikali, da bi bili kričali »Živela Srbija!« O aretirancih na državni postaji pa trdi poročevalec »Edinosti«, ki pravi, da je bil pri celi komediji navzoč, da je slišal le klice »Živio Slovenci!« in »Živio naši!« Omenimo naj, da se je vse to godilo o priliki, ko so se pripravljali k odhodu k »vojaškimi vajam« nekateri vojaški službi podvrženi okoličani, katere so spremljali njihovi znanci in prijatelji. Naj si bode pa temu kakor koli, je v tem pogledu naše mnenje to-le: O takih prilikah in o takih časih bi bilo za naše ljudi veliko bolje, ko bi imeli mesto polnih grl alkohola, polna usta vode.

Za župana v Kanalu namesto Ant. Križniča, ki je odstopil od županstva z dnevom, ko je napovedal konkurz, je bil minulo soboto izvoljen Fr. Gorjup, p. d. Vrhove, gostilničar v Gorenjivasi pred mostom.

Smrtna kosa. V Dekanih v Istri je umrl minulo soboto nadučitelj v pokoju g. Ivan Benko v 65. letu svoje dobe. Pokojnik je služboval kot učitelj skozi 33 let nepretrgoma v Sovodnjah, kjer je pridobil splošno spoštovanje. Vzgojil je celi rod, in sedanja generacija se ga s hvaležnostjo spominja. Pokojnik je rad čital naš list in bil njegov naročnik od početka, ko je začel izhajati. — Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Blagohoten nasvet. Iz mesta nam pišejo: Bližajo se prazniki in razne družine imajo opravka po prodajalnah in trgovinah več kot navadno. Zato bi ne bilo napačno tudi od naših nekaterih trgovcev, da bi slekli nekoliko svoje komodnosti in malo bolj brhko postregli. Eden ne pošlje blaga, drugi ne računa, tretjega nikoli ni v prodajalni itd. Še več takih napak bi se dalo navesti, katerih pa hvala Bogu nimajo ravno vsi, a vendar še preveč. Dandanes so hitri in nervozni časi, kdor se ne zgane, ne dobi nič. Le tisti, ki točno in solidno postreže, lahko konkurira, drugače ne shaja. Malo več trgovskega duha našim ljudem ne bo nikdar na škodo.

Zadeva Fantuzzi. Kakor smo svedočeno poročali je bil krčmar Fantuzzi, ki je imel svojo krčmo v ulici Dogana, obsojen od tukajšnjega porotnega sodišča na 18 mesečno ječo, ker je streljal v tukajšnjih sodnih prostorih na dr. Battigi, ker mu je ta kot pooblaščenec svoje tete postavil njegovo imetje na dražbo. Fantuzzi je vložil proti obsodbi pritožbo ničnosti, a je potem, prodavši vse svoje reči, zbežal preko meje v Čedad. — Na zahtevo tukajšnjih sodnih oblasti pa je italijanska sodna oblast izročila Fantuzzija naši sodni oblasti in včeraj so ga pripeljali zopet v tukajšnje zapore.

Cerkveni tat, kateremu pa žalibog še ni bilo mogoče priti do živega, se je pojavil v kapucinski cerkvi. Posebno rad opravlja svoj »posel« ob zjutranjih urah, ko ljudstvo zahaja obilno k sv. obhajilu. Ta ali oni pusti kako stvar ali torbico v klopi in gre k obhajilniku, med tem časom se tat priplazi v bližino in odnese, kar vtegne doseči. Dvakrat se mu je v zadnjem tednu posrečilo rokodestvo; drugič je odnesel neki ženi celih 16 kronic, o katerih seveda ni duha ne sluha. Ljudstvu priporočamo, da je pri zornicah pozorno na svoje reči in se varuje pred zlikovci.

Ogenj v vojašnici. V noči na ponedeljek je začelo v podstrešju domobranske vojašnice na Tržaški cesti goriti. Mimoidoča policijski nadkomisar dr. Casapiccola in poveljnik goriške policije Putrih sta opazila ogenj ter alarmirala ognjegasce in vojake. Ogenj so takoj ugasili. Gorel je tram, ki gre mimo dimnika. V podstrešju imajo stotnije svojo municijo in nevarno bi bilo, da bi bil prišel ogenj do nje.

Aretiran vlomilec. Sinoči okoli 9^{1/2} ure je videl redar Orel vstopiti nekega človeka v Bolaffijevo pisarno. Ko je šel gledat čez nekaj časa, kaj da dela neznanec v pisarni, ga je zasačil, ravno ko je vrtal blagajno. Prevedel ga je na policijo, kjer so v njem spoznali črevljaria Rudolfa Stefani iz Gorice. Odvedli so ga v sodnijske zapore.

V resno svarilo. Tukajšnje štacijsko vojaško poveljništvo je obvestilo tukajšnje okrajno glavartvo, da so v noči od 10. na 11. t. m. psovali in kamenje metali na vojaka, stoječega na straži pri »hangarjih« tukajšnjega vojaškega zrakoplovnega oddelka, nahajajočega se na Velikih Rojah tik mirenske ceste. Ko je vojak hotel streljati na te ljudi, so zbežali in se poskrili. Obenem je opomnilo goreimenovano vojaško poveljništvo, da imajo vojaki, stoječi tam na straži, nabasane puške kakor tudi da imajo strogo povelje streljati na vsakega, ki bi se v najbližji bližini »hangarjev« sumljivo vedel ali pa celo stražnim vojakom delal kake sitnosti. Tukajšnje okrajno glavartvo nas je naprosilo, da opozorimo ljudstvo, naj gre mimo »hangarjev« mirno po cesti svojo pot in naj ne uganja nikakih neumnosti, katere bi utegnil eden ali drugi plačati s svojim življenjem.

Akademija v prid »Rdečemu križu« balkanskih držav se je morala vsled vzrokov, ki jih tu ni mogoče natančneje pojasnjevati, odpovedati. Dotični, ki so si že v naprej preskrbeli vstopnice, jih lahko vrnejo tekom tega tedna. V nasprotnem slučaju zapadejo v korist goriškemu odboru za nabiranje prispevkov v prid »Rdečemu križu«. Odbor.

Vojna na Balkanu in dviganje hranilnih vlog. Okrajno glavartvo je poslalo županom goriškega političnega okraja sledečo okrožnico:

Vojna na Balkanu in njo spremljajoča napetost v mednarodnih odnosih sta provzročili, da je ljudstvo jelo dvigati svoje hranilne vloge iz denarnih zavodov češ, da ti zavodi ne nudijo več potrebne varnosti za njih denar, ker bi se ga znala v primeru vojne Avstro-Ogerske s kako drugo državo polastiti naša država ali sovražnik.

Ta popolnoma brezpotrebni strah sloni na tem, da narod ne pozna ni poslovanja v denarnih zavodih ni obstoje-

kot znak priznanja zlato naprsno iglo z monogramom in nadvojvodsko krono.

Nadžkoj — predsednik republike. V republiki Sv. Domingo (Amerika) je izvoljen za predsednika nadžkoj Rouel. Papež temu ni bil nasproten in tako bo nadžkoj imel v rokah politično oblast cele države. Obečal je korenite socialne in politične reforme.

Zblazneli na bojišču. Sofijski »Mir« poroča: V drugem nadstropju tukajšnje vojaške bolnišnice je velika dvorana, v kateri je 20 postelj. Ti, ki so v tej dvorani, niso ranjeni na telesu, temveč so siromaki, ki so zblazneli na bojišču. Vsi so od enega oddelka. Turška granata je priletela med nje. Eksplozija je bila grozna, da so vsi, čeprav ni bil nihče ranjen, zblazneli. Životarijo žalostno, le tupatam se zasliši blazen smeh žrtve krvave vojne...

Kokošje mesto. Blizu San Frančiska v Ameriki se nahaja mesto Petaluma, ki bi se lahko imenovalo tudi kokošje mesto. Okolo mesta so hribje, v dolini so same kokošje farme. V nekaterih farmah imajo po desetstisoč, da tudi čez štiridesetstisoč kokošij. Perutnina sme prosto hoditi okrog, ima pa tudi dovelj ličnih lesenih hišic, da se skrije pred slabim vremenom in pred ropnimi pticami, ki jih je v onem kraju zelo mnogo. Vsak teden se hišice skrbno očistijo, tla pa posipajo s peskom in zgašenim apnom. Devetdeset odstotkov v teh farm goji kokoši glavno zaradi jajec, v teh imajo prednost livomeške in črne minorkakokoši. V ostalih farmah gojijo perutnino zaradi mesa in piščancev. V eni od njih se vsake tri tedne nasadi 60.000 jajec v aparate za lego. Lani so prodali samo iz te farme čez štiristotstisoč piščancev. Nekateri farme gojijo samo posebno redke in plemenite kokošje vrste ter dosežejo s svojo perutnino izredno visoke cene. Za par se je plačalo tudi že tisočpetsto tolarjev, naravnost ameriškansko visoka cena. Na farmah so zaposlene skoro brez izjeme le ženske in tudi lastnice so večinoma ženske.

Nanut & Bregant

aut. stavbena tvrdka v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela kakor tudi za izdelovanje vsakovrstnih načrtov, proračunov ter kolavdacij po najnižjih cenah.

Jabolke

lepe in dobre razpošilja po povzetju od 20 kg naprej po 12-30 vin. kg **Andrej Oset**, posestnik Tolsti Vrh pošta Guštanj, Koroško

Kuharica poštna v starosti 34 letu išče službo pri kakem g. duhovniku v mestu ali na deželi. V. J. 11 postrestante glavna Pošta.

RAZGLAS.

Načelstvo „Centralne posojilnice“ je sklenilo v svoji seji dne 10. t. m., da poviša do preklica z ozirom na denarni trg obrestno mero vsem vlogam od 4½ na 5%, počenši s 1. januarjem 1913.

Sklenilo je tudi, da se poviša obrestna mera posojilom na vknjižbo na 6%, in na menice na 7%.

V GORICI, dne 10. decembra 1912.

Načelstvo

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.



Ameriške cepljenke in ključ (kolči) so v veliki množini na prodaj in sicer: Prošip, žlahtnina (Gutedel) br. r. silvanec, muškat, burgundec, ruhandec, ranfol, vlaški rizling, korenjakov (bilf) za zeleno cepitev in ključev za suho cepitev.

Cene po dogovoru.

Janez Vrtnjak,
trtničar

Breg, pošta Ptuj Štajersko.

Jakob Miklus
mizar in lesni trgovec
v Podgori
na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico
v GORICI

ulica della Croce št. 6.

Iv. Znidarčič & dr.

stavb. tvrdka

v GORICI, Via Mattioli v GORICI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westf.-stropce patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, s vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Loterijske številke.
Trst 34, 88, 52, *40, 1

Lepo posestvo v Tomaju na Krasu

se odda v najem zaradi trgovskih poslov. Posestvo se nahaja v najlepšem redu. Kupcija 3000 K. Naslov pov. inseratni oddelek „Gorice“.

Dober kup meso!

Pošilja vsaki dan trišno vkajeno volovsko meso in teletno 5 kg franko proti povzetju za 4 K 50, ovčje meso pa za 4 K 20 v.

David Farkos,
Herincse N. 2 Ungarn.

TVRDKA O. ZAJEC
trgovina z železjem v Gorici
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločvine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, stranišne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

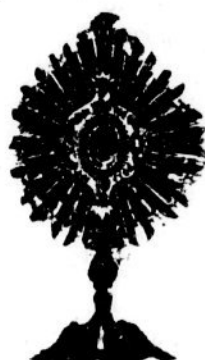
Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem č. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izdelovalna cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.



ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTEA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljše bod si za navadno rabo ali za dirke

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

Goriška zveza
gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)